

Iranian Scientific Association
of Public Administration

University of
Sistan and Baluchestan

Development and Stability of Micro-Businesses for the Beneficiaries of the Imam Khomeini Relief Committee (RA); Evaluation of Effective Factors

Mohammad Doosti Noori¹ | Ali Sardar Shahraki² |
Mohim Tash³ | Habibollah Salarzahi⁴

- ¹. Master of Business Administration, University of Sistan and Baluchestan, Iran. E-mail: doosti.n@pgs.usb.ac.ir.
- ². Corresponding Author, Associate Professor of Agricultural Economics, University of Sistan and Baluchestan, Iran. E-mail: a.s.shahraki@eco.usb.ac.ir.
- ³. Assistant Professor of Business Management, University of Sistan and Baluchestan, Iran. E-mail: mohimtach@entp.usb.ac.ir.
- ⁴. Associate Professor of Public Administration, University of Sistan and Baluchestan, Iran. E-mail: salarzahi@mgmt.usb.ac.ir.

Abstract:

The job security of the clients of the Khomeini Relief Committee (RA) is very important. Therefore, in the current research, the identification and ranking of the effective factors on the stabilization of micro-businesses (recipients of the Imam Khomeini Relief Committee (RA) in Nimroz city) is considered. The purpose of this research is to identify and rank the effective factors on the stabilization of micro-businesses (recipients of the Imam Khomeini Relief Committee (RA) in Nimroz city). For this purpose, observations, face-to-face interviews and data obtained from research questionnaires in the studied community were analyzed using statistical methods. The statistical population of this research consists of all

Article type: Research

Cite this article: M. Doosti Noori, A. Sardar Shahraki, M. Tash and H. Salarzahi (2025). Development and Stability of Micro-Businesses for the Beneficiaries of the Imam Khomeini Relief Committee (RA); Evaluation of Effective Factors. *Governance and Development Journal*, 5 (3), 101-119.

DOI: 10.22111/jipaa.2024.469953.1179.

Received: 26.07.2024

Revised: 09.09.2024

Accepted: 10.05.2025

Published: 24.09.2025

© The Author(s)

Publisher: University of Sistan and Baluchestan

the clients of the Imam Khomeini (RA) Committee of Nimroz City, Sistan and Baluchistan Province, who are active in the field of entrepreneurship and business and are in the age range of 20 to 50 years. The current research method is of mixed type (quantitative and qualitative) and in terms of the research goal, it is exploratory-applied. In this research, descriptive statistics and inferential statistics were used for data analysis. MaxQDA software was used for qualitative data analysis and statistical test corresponding to the questions (Sample Test and Friedman) was used in SPSS software for quantitative data analysis. The results of the research show that the factors affecting the stabilization of micro-businesses (recipients of the Imam Khomeini Relief Committee (RA) of Nimroz city) include 5 main dimensions, financial, social, organizational, environmental and environmental factors, of which financial factors are the first and most important. The factor of sustainability is micro-businesses, and after that, organizational, environmental, social and environmental factors are in the next ranks. Among the sub-categories of "financial factors affecting the sustainability of micro-businesses", financial independence has been repeated the most. Among the sub-categories of "social factors affecting the sustainability of small businesses", social interactions have been repeated the most. Among the sub-categories of "Environmental Factors Affecting the Sustainability of Small Businesses", waste management has been repeated the most. Among the sub-categories of "environmental factors affecting the sustainability of small businesses", legal and political factors have been repeated the most.

Keywords: Participation, Development, Business Activists, Khomeini Relief Committee (RA)

دانشگاه گیلان

حکمرانی و توسعه

شماره ۳، ۳۴۶۱-۲۷۸۳

Homepage: www.jipaa.ir

جمهوری اسلامی ایران

توسعه و پایداری مشاغل خرد مددجویان کمیته امداد امام خمینی (ره): ارزیابی عوامل مؤثر

محمد دوستی نوری^۱ | علی سردار شهرکی^۲ | مهیم تاش^۳ | حبیب الله سالارزهی^۴

۱. کارشناسی ارشد مدیریت کسب و کار، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران. رایانامه: doosti.n@pgs.usb.ac.ir

۲. نویسنده مسئول، دانشیار اقتصاد کشاورزی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران. رایانامه: a.s.shahraki@eco.usb.ac.ir

۳. استادیار مدیریت کسب و کار، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران. رایانامه: mohimtash@entp.usb.ac.ir

۴. دانشیار مدیریت دولتی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران. رایانامه: salarzahi@mgmt.usb.ac.ir

اطلاعات مقاله

نوع مقاله:

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۵/۰۵

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۶/۱۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۲/۲۰

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۷/۰۲

کلیدواژه‌ها:

مشارکت، توسعه،

فعالان کسب و کار،

کمیته امداد خمینی (ره)

چکیده

پژوهش حاضر با هدف شناسایی و رتبه‌بندی عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل خرد (مددجویان کمیته امداد امام خمینی (ره) شهرستان نیمروز) می‌باشد. برای این منظور، مشاهدات، مصاحبه‌های حضوری و داده‌های به‌دست‌آمده از پرسشنامه‌های تحقیق در جامعه‌ی مورد مطالعه با استفاده از روش‌های آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه مددجویان کمیته امام خمینی (ره) شهرستان نیمروز استان سیستان و بلوچستان هستند تشکیل می‌دهد که در بخش کارآفرینی و کسب‌وکار، فعال می‌باشند و در بازه سنی ۲۰ تا ۵۰ سال قرار دارند، می‌باشند. روش تحقیق حاضر، از نوع آمیخته (کمی و کیفی) است و از لحاظ هدف تحقیق، اکتشافی-کاربردی می‌باشد. در این تحقیق از آمار توصیفی و آمار استنباطی برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شده است. برای تحلیل داده‌های کیفی از نرم‌افزار مکس کیو دی‌ای و برای تحلیل داده‌های کمی از آزمون آماری متناسب با سؤالات (تی تک نمونه‌ای و فریدمن)، در نرم‌افزار SPSS استفاده شده است. نتایج تحقیق نشان می‌دهد، عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل خرد (مددجویان کمیته امداد امام خمینی (ره) شهرستان نیمروز) شامل ۵ بعد اصلی، عوامل مالی، اجتماعی، سازمانی، زیست‌محیطی و محیطی است که از این میان، عوامل مالی، اولین و مهم‌ترین عامل پایداری مشاغل خرد است و پس از آن، عوامل سازمانی، محیطی، اجتماعی و زیست‌محیطی در رتبه‌های بعدی قرار دارند. در بین مقوله‌های فرعی «عوامل مالی مؤثر بر پایداری مشاغل خرد»، استقلال مالی، بیشترین تکرار را داشته است. در بین

استناد: دوستی نوری، محمد؛ سردار شهرکی، علی؛ تاش، مهیم؛ سالارزهی، حبیب الله (۱۴۰۴) "توسعه و پایداری مشاغل خرد مددجویان کمیته امداد

امام خمینی (ره): ارزیابی عوامل مؤثر" (۳) ۵، ۱۱۹-۱۰۱. DOI: 10.22111/JIPAA.2024.469953.1179

© نویسنده‌گان

ناشر: دانشگاه سیستان و بلوچستان

مقوله‌های فرعی «عوامل اجتماعی مؤثر بر پایداری مشاغل خرد»، تعاملات اجتماعی، بیشترین تکرار را داشته است. در بین مقوله‌های فرعی «عوامل زیست‌محیطی مؤثر بر پایداری مشاغل خرد»، مدیریت ضایعات، بیشترین تکرار را داشته است. در بین مقوله‌های فرعی «عوامل محیطی مؤثر بر پایداری مشاغل خرد»، عوامل قانونی و سیاسی، بیشترین تکرار را داشته است. در بین مقوله‌های فرعی «عوامل سازمانی مؤثر بر پایداری مشاغل خرد»، عوامل مدیریتی، بیشترین تکرار را داشته است و اولویت اول است.

مقدمه

یکی از اهداف کلان توسعه در اغلب کشورها و از جمله ایران، کاهش بیکاری و توسعه فعالیت‌های شغلی است. بیکاری یک پدیده مخرب اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی به شمار می‌رود و رفع آن همواره از دغدغه‌های اساسی برنامه‌ریزان است (Rakhshani et al., 2021). بنابراین، در روند برنامه‌ریزی و در جهت دستیابی به توسعه در هر محیطی، اساسی‌ترین مسئله، توجه به مسئله کسب و کار است؛ چرا که تأمین یا عدم تأمین اشتغال نیروی انسانی می‌تواند اثرات مثبت و منفی بر چگونگی دستیابی به توسعه هر شهر، منطقه یا کشور داشته باشد (Ghaffari Moghadam et al., 2023). بر همین اساس بحث اشتغال در تمامی محافل اجتماعی و اقتصادی یک بحث کلیدی و استراتژیک می‌باشد. فعالیت در یک کسب‌وکار، عاملی است که باعث می‌شود از تمام نیروها و توانمندی‌های فکری - فیزیکی انسان استفاده شود و این روند به دنبال خود آرامش و تمکین جامعه را به دلیل از بین رفتن بیکاری، مسکوت ماندن امر مهاجرت، استفاده و پرورش استعدادها درخشان و بالا رفتن درآمد ناخالص ملی، در پی دارد (قدیری و صالحیان، ۱۳۹۸). یکی از رویکردهای نوین به توسعه، الگوی حکمرانی است که می‌تواند نقش موثری در کنترل فساد، اثربخشی دولت، ثبات سیاسی، کیفیت قوانین و مقررات داشته باشد (پیغان و همکاران، ۱۴۰۱). همان‌طور که ذکر شد، اشتغال و بیکاری از موضوعات اساسی اقتصاد هر کشور است، به‌گونه‌ای که افزایش اشتغال و کاهش بیکاری از شاخصه‌های توسعه‌یافتگی جوامع تلقی می‌شود. مرکز آمار ایران در سال ۱۳۹۵ اعلام کرد ۳۹/۴ درصد جمعیت در سن کار از نظر اقتصادی فعال‌اند و نرخ بیکاری حدود ۱۲/۴ درصد است. در این میان کسب و کارهای خرد از عوامل مهم اشتغال‌زایی به شمار می‌روند. از این رو توجه به این نوع فعالیت‌ها افزایش‌یافته است (رزمجو و مقصودی، ۱۳۹۸).

در واقع هسته اصلی فرایند حرکت جوامع، حرکت به سوی یک اقتصاد رقابتی، ایجاد بخش خصوصی، توسعه و ایجاد مشاغل کوچک و متوسط می‌باشد (بلالی شهواری و همکاران، ۱۳۹۸). از جمله کارکردهای منحصر به فرد این مشاغل و کسب و کارها، اشتغال‌زایی، توزیع ثروت در جامعه، توسعه‌ی مناطق حاشیه‌ای، تأمین تولیدات موردنیاز کشورها، تربیت نیروی انسانی مورد نیاز صنایع و کسب و کارهای بزرگ است (Rakhshani et al., 2021).

امروزه مشاغل خرد و متوسط علاوه بر کارکردهای پیشین خود، کانون اصلی توسعه‌ی کشورها به حساب می‌آیند و حمایت‌های گسترده‌ای توسط مؤسسات دولتی و عمومی از آن‌ها به عمل می‌آید (Mahboobi et al., 2019). بررسی سهم مشاغل خرد و متوسط در میزان اشتغال، ایجاد ارزش‌افزوده و تولید ناخالص داخلی

کشورها در جهان حاکی از آن است که بیش از ۹۵ درصد کل اشتغال ایجادشده متعلق به این نوع کسب و کارها است. به عنوان مثال تا سال ۱۹۹۸، در ۲۱ کشور عضو اپک حدود ۴۰ میلیون کسب و کار خرد و متوسط وجود داشت که بین ۳۰ تا ۶۰ درصد تولید ناخالص داخلی این کشورها و بیش از ۸۰ درصد اشتغال را ایجاد می نمودند (حجی و یاسبانی، ۱۳۹۸).

در بسیاری از کشورها، مشاغل خرد در جهت اشتغال زایی و توزیع درآمد نقش قابل توجه ایفاء می کنند. ایجاد و توسعه کسب و کارهای خرد سیاستی مهم در ایجاد مشاغل جدید، تسریع بهبود اوضاع اقتصادی و رشد کشورها به شمار می رود (Sheykhholeslami et al., 2016). با وجود اهمیت فراوان مشاغل خرد، در اقتصاد و اشتغال، این کسب و کارها در کشورهای در حال توسعه با مشکلات متعددی روبرو هستند و از همه ظرفیت آنها استفاده نمی شود. به علت نبود محیط رقابتی و حمایت های قوی مالی، در مورد این بخش در اقتصادهای بسته و اغلب دولتی، این بخش به شدت ناتوان شده است (Mahboobi and Kianoosh, 2018). افزایش جمعیت، ضعف در برنامه ریزی صحیح و بلندمدت اقتصادی و فقدان برنامه جامع و فراگیر برای پرورش نیروی انسانی، از مهم ترین مسائل و مشکلاتی است که امروزه باعث شده تا پدیده اشتغال و توسعه مشاغل خرد به یک بحران و ضرورت اجتماعی و اقتصادی تبدیل شود. از طرفی تحولات گسترده سال های اخیر، حاصل از همگرایی بین فرآیند توسعه اطلاعات و فرآیند توسعه فناوری ارتباطات، به نوبه خود منجر به چالش ها و فرصت های جدیدی بر سر راه مشاغل خرد شده است که خود مستلزم انتخاب راهبردی جدید است. با توجه به اهمیت و کار مشاغل و کسب های کوچک و خرد در تأمین اشتغال برای افراد و ایجاد درآمد برای آنها از طرف دیگر، بررسی سوی سو کاهش بیکاری در سطح کلان از نقش تسهیل گیری عوامل داخلی و بیرونی در شکل گیری و پایایی این مشاغل از اهمیت فوق العاده ای برخوردار است. بنابراین پژوهش حاضر در تلاش است تا به این سؤال پاسخ دهد: عوامل مؤثر بر پایدارسازی مشاغل خرد مددجویان کمیته امداد امام خمینی (ره) در شهرستان نیمروز استان سیستان و بلوچستان، کدامند؟ از اینرو هدف اصلی این پژوهش شناسایی و اولویت بندی عوامل مؤثر بر پایدارسازی مشاغل خرد (مددجویان کمیته امداد امام خمینی (ره) شهرستان نیمروز) می باشد.

ادبیات نظری پژوهش

باورصاد و گنجی (۲۰۲۱)، در پژوهشی با عنوان انواع پایداری کسب و کار، بیان می کنند یکی از پارادایم های جدیدی که کسب و کارها با آن روبرو هستند، مباحث مربوط به پایداری است. منظور از پایداری در کسب و کار، مدنظر قرار دادن ابعاد اقتصادی، اجتماعی و محیطی در همه فعالیت ها و حیطه هایی است که کسب و کار با آن روبرو است. به طور مثال می توان به پایداری محیطی، پایداری اقتصادی، پایداری اجتماعی، تولید پایدار، مدیریت پایدار مواد، نوآوری پایدار، توزیع پایدار، سیستم های اطلاعاتی پایدار، نگهداری و تعمیرات پایدار، زنجیره تأمین پایدار، زنجیره تأمین خدمات پایدار، پایداری آموزش در دانشگاه، لجستیک (تدارکات) پایدار، حمل و نقل پایدار، گردشگری پایدار، بازاریابی پایدار، مصرف پایدار، کارآفرینی پایدار، برنامه ریزی منابع سازمان پایدار، بعد فرهنگی

و نهادی توسعه پایدار، مزیت رقابتی پایدار و مدیریت منابع انسانی پایدار اشاره کرد. درنهایت با بررسی انواع پایداری‌ها، مشخص گردید که رویکردهایی مانند مزیت رقابتی پایدار و مدیریت منابع انسانی پایدار، دارای ویژگی‌هایی متفاوت نسبت به سایر پایداری‌ها بوده و بیشتر به دنبال ایجاد موقعیت پایدار برای سازمان در محیط هستند.

طالقانی و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی با عنوان شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل ایجادشده توسط کارآفرینان در صندوق کارآفرینی امید استان گیلان با تأکید بر نقش بیمه، بیان می‌کنند که کسب‌وکارهای خرد یکی از عوامل مهم اشتغال‌زایی و راهی به‌سوی ایجاد کارآفرینی به شمار می‌روند. نتایج تحقیق نشان می‌دهد عوامل داخلی در مقایسه با عوامل خارجی از الویت بیشتری در پایداری مشاغل برخوردارند. همچنین مؤلفه تجربه شغلی، آورده اولیه، سن کارآفرین، مهارت نیروی انسانی، وضعیت ثبتي کسب‌وکار، بازار، بیمه، تسهیلات بانکی کم‌بهره، مهارت مدیریتی و تحصیلات مرتبط جزء ده اولویت پایداری مشاغل می‌باشند.

کلایی (۱۳۹۹) در پژوهشی با عنوان مدل‌سازی عوامل مؤثر بر پایداری مدل‌های کسب‌وکار، برای تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی روش تحلیل محتوا و برای داده‌های کمی از روش تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی به کمک نرم‌افزارهای معادلات ساختاری استفاده کرده است. نتایج پژوهش نشان داد تمامی ابعاد و مؤلفه‌های مدل پایداری مورد تأیید واقع شدند و عوامل مؤثر بر پایداری مدل کسب‌وکار به ترتیب نوآوری، خلق ارزش مشترک، رهبری مشارکتی، عوامل اقتصادی و حاکمیت شرکتی می‌باشند.

رمزجو و مقصودی (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان طراحی الگوی پایداری کسب‌وکارهای خرد اجتماعی مددجویان کمیته امداد امام خمینی (ره)، دریافتند که بیشترین تأثیر مستقیم بر پایداری کسب‌وکارهای خرد اجتماعی مربوط به راهبردها است. دومین متغیر عوامل مداخله‌گر دارای تأثیرگذاری منفی است. عوامل زمینه‌ای و عوامل ملی نیز دارای تأثیرگذاری مثبت و معنادار بر پایداری کسب‌وکارهای خرد اجتماعی است. بر اساس ضریب تعیین برآورد شده، الگوی ارائه‌شده، حدود ۴۷ درصد مجموع تغییرات پایداری کسب‌وکارهای خرد اجتماعی را تبیین می‌کند.

شرفی و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان طراحی مدل پایداری کسب‌وکارهای کوچک و متوسط کشاورزی در استان کرمانشاه، نشان دادند که ابعاد اصلی پایداری کسب‌وکارهای کوچک و متوسط کشاورزی شامل پایداری اقتصادی (متشکل از مؤلفه‌های عملکرد مالی، خودتکایی و استقلال مالی، عملکرد مشتری و بازار و نوآوری و توسعه فعالیت کسب‌وکار)، پایداری اجتماعی (متشکل از مؤلفه‌های ارتباطات و تعاملات اجتماعی، مسئولیت‌پذیری اجتماعی و اعتماد اجتماعی متقابل) و پایداری زیست‌محیطی (متشکل از مؤلفه‌های تولید سالم و پایدار، حفاظت و بهره‌برداری بهینه از منابع زیست‌محیطی و مدیریت ضایعات و پسماندها) می‌باشند. افزون بر این، اصلی‌ترین عوامل تأثیرگذار بر پایداری کسب‌وکارهای کوچک و متوسط کشاورزی در استان کرمانشاه شامل عوامل درون‌سازمانی (متشکل از عوامل فردی و خانوادگی مدیر، عوامل مرتبط با بازاریابی، عوامل اقتصادی-مالی، عوامل تولیدی و ویژگی‌های محصول، عوامل مرتبط با ویژگی‌های کسب‌وکار و

عوامل ارتباطی و اطلاعاتی) و عوامل برون‌سازمانی (متشکل از عوامل سیاسی-قانونی، زیرساختی-حمایتی و عوامل مرتبط با مداخلات ترویجی) بوده است.

رادمش و ملایی (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان تأثیر طبقه و سرمایه موروثی بر تداوم کسب‌وکار خانوادگی: مطالعه موردی کسب‌وکار خانواده خجسته، بیان می‌کنند تداوم و پیوستگی کسب‌وکارهای خانوادگی از جمله شاخصه‌های مهم ساختار اقتصادی یک جامعه به شمار می‌رود. عوامل و دلایل زیادی بر تداوم این نوع از کسب‌وکار اثرگذار است که یکی از مهم‌ترین آن‌ها، سرمایه موروثی خانوادگی کنشگران کسب‌وکار است. سرمایه موروثی ارتباط تنگاتنگی با طبقه خانوادگی افراد دارد که سبب می‌گردد گردانندگان این نوع از کسب‌وکار، با تکیه بر پشتوانه مادی (سرمایه مالی و املاک) و معنوی (نام و اعتبار خانواده) خانوادگی خود، تداوم فعالیت اقتصادی خود را تا حد زیادی تضمین کنند. این پژوهش درصدد بوده است تا بر اساس مطالعه‌ای میدانی و با بهره‌گیری از منابع نوشتاری و رویکرد تاریخ شفاهی، ضمن بررسی مدل‌های گوناگون مدیریتی در خانواده کارآفرین، دیرپایی کسب‌وکار خانواده خجسته را از منظر تاریخی و نظری تحلیل نماید. نتایج تحقیق نشان می‌دهد عامل سرمایه موروثی؛ چه در قالب مالی و عینی و چه در شکل انتزاعی؛ مثل نام و اعتبار خانوادگی، پشتوانه محکمی برای این کسب‌وکار بوده و توانسته تا اندازه زیادی، تداوم این بنگاه را تضمین کند. سعادت و دانش‌زاده (۱۳۹۶) در پژوهشی با عنوان شناسایی و رتبه‌بندی عوامل مؤثر بر پایداری کسب‌وکار در طبقات مشاغل خرد (مطالعه موردی کمیته امداد امام خمینی (ره) استان مازندران)، بیان کردند که کسب‌وکارهای خرد با توجه به ویژگی‌ها و مزیت خاص و شایسته‌ای که در ایجاد اشتغال دارند، نقش مهمی در اقتصاد کشورها ایفاء می‌کنند اما موضوع مهم این است که چگونه یک فرد قادر باشد از منابع و فرصت‌های موجود برای ایجاد اشتغال استفاده نماید و از آن مهم‌تری آن است که آیا کسب‌وکار ایجادشده پایدار می‌ماند. نتایج تحقیق، کسب بالاترین اولویت برای گزینه دسترسی به منابع مالی مناسب مربوط به معیار مالی / اقتصادی و پایین‌ترین اولویت برای گزینه نقش دستگاه‌های حمایتی و بازاریابی مربوط به معیار محصول و بازار می‌باشد. ابراهیمی (۱۳۹۷) در پژوهشی با عنوان بررسی رابطه تاب‌آوری کارآفرینان با تداوم کسب‌وکار، بیان می‌کند کارآفرینان نیروی محرکه و موتور اقتصادی هستند که با ایجاد و یا توسعه کسب‌وکارهای مربوطه موجبات اشتغال‌زایی توسعه و... را فراهم می‌آورند. نتایج مطالعات نشان داد که با آموزش می‌توان میزان تاب‌آوری را بالا برد و همچنین بالا بودن میزان تاب‌آوری افراد ارتباط مستقیمی با تداوم کسب‌وکار دارد.

مقصودی (۱۳۹۶) در پژوهشی با عنوان شناسایی عوامل مؤثر بر پایداری کسب‌وکارهای خرد در بخش کشاورزی استان خوزستان، اعلام کرد که بین اندازه کسب‌وکار، تعداد سال‌های فعالیت، تعداد افراد شاغل، میزان سرمایه اولیه، ارزش تولید فعلی و پایداری کسب‌وکار خرد کشاورزی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. همچنین بین فاصله محل سکونت تا کسب‌وکار، فاصله تا محل فروش محصول و هزینه نهاده‌ای رابطه منفی و معنی‌داری با پایداری کسب‌وکار خرد کشاورزی در استان خوزستان وجود دارد. نتایج به‌دست‌آمده نشان داد که چهار متغیر میزان سرمایه‌گذاری، اندازه کسب‌وکار، ارزش تولید فعلی و سال‌های فعالیت بنگاه حدود ۶۳/۳ درصد از واریانس مربوط به عوامل مؤثر بر پایداری را تبیین می‌نمایند.

علی پور و میراحمدی (۱۳۹۶) در پژوهشی با عنوان راهبردهای اثربخش جهت تداوم پذیری بر فضای کسب و کار، بیان می‌کند کشور ایران دارای منابع و امکانات بسیار زیادی که بدون استفاده مانده است و یا به‌طور ناکارآمد از آن‌ها استفاده می‌شود.

حیدری و علی‌مرادی (۱۳۹۵) در پژوهشی با عنوان نقش بازاریابی بر پایداری مشاغل خرد ایجادشده از محل تسهیلات کمیته امداد امام خمینی (ره) از دیدگاه کارشناسان اشتغال، بیان می‌کنند که موضوع ایجاد اشتغال یکی از اساسی‌ترین مشکلات دولت‌ها است و استفاده از تسهیلات خرد کم‌بهره روشی مطلوب در جهت کنترل و کاهش آمار بیکاری است. نتایج حاصل از آزمون t یک نمونه‌ای نشان داد که بازاریابی بر پایداری مشاغل خرد نقش دارد و نتایج تحلیل رگرسیون نیز نشان داد که بازاریابی تأثیر مثبتی بر پایداری مشاغل خرد دارد. جعفری صمیمی و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهشی با عنوان جایگاه بیمه در پایداری کسب و کارهای خرد: شواهدی تجربی از کسب و کارهای کوچک ایجادشده توسط صندوق مهر امام رضا (ع)، بیان کردند که تأمین شغل و ایجاد فرصت‌های اشتغال همواره یکی از نیازهای اساسی جوامع بوده که همواره مستلزم سرمایه‌گذاری زیادی از طرف دولت و بخش خصوصی است. در این زمینه کسب و کارهای کوچک و به‌تبع آن اشتغال خرد با نیاز به سرمایه حداقلی و مبتنی بر پتانسیل‌های کارآفرینی جامعه امکان استفاده مؤثر و فزاینده از منابع را فراهم می‌آورند و دولت‌ها را در نیل به اهداف ایجاد اشتغال و توسعه رفاه جامعه‌یاری می‌رسانند. نتایج حاکی از آن بوده است که بیمه به‌عنوان تسهیل‌گر در گروه عوامل خارجی می‌تواند نقش مؤثری در پایداری مشاغل خرد داشته باشد.

داویک و همکاران (۲۰۲۰) در تحقیق به بررسی نقش فعالیت‌های تحقیق و توسعه بین‌المللی در تاثیر قابلیت‌های فن‌آوری و بازاریابی بر عملکرد SMEها را مورد بررسی قرار دادند. نتایج آنها نشان می‌دهد که توانایی‌های فن‌آوری و بازاریابی SMEها تأثیرات غالب و مثبتی بر عملکرد آنها در بازارهای بین‌المللی دارد. سان و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی توانایی ترکیبی توسعه در بازارهای نوظهور SMEها را مورد بررسی قرار دادند. آنها نتیجه گرفتند که شدت رقابت در سطح صنعت و گشودگی بازار متوسط، جهت‌گیری همکاری در سطح شرکت و جهت‌گیری ارتقا یافته، و حمایت دولت در سطح نهاد و حمایت ضعیف از IPR به‌طور مثبت و توانایی ترکیبی توسعه اثر می‌گذارد و عملکرد شرکت را تحریک می‌کند. سادیکوشی و همکاران (۲۰۱۹) در تحقیقی ابعاد بازاریابی کارآفرینی و عملکرد SMEها را مورد پژوهش قرار دادند.

یافته‌های آنها نشان داد که پاسخ دهندگان تمایل زیادی به فرصت‌ها دارند و اهمیت استفاده از منابع را درک می‌کنند. در حالی که ایجاد ارزش به عنوان یک بعد بسیار مهم در زمینه بازاریابی کارآفرینی دیده می‌شود، پاسخ دهندگان ریسک‌پذیر هستند بعلاوه، آنها تمایل به فعالیت، نوآوری و مشتری‌مداری ندارند. بررسی پیشینه پژوهش‌ها، نشان می‌دهد که در پژوهش‌های انجام‌شده، تاکنون به‌طور جامع به شناسایی عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل خرد در نیمروز در استان سیستان و بلوچستان، پرداخته نشده است. برای اولین بار است که در ایران، شناسایی عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل خرد در نیمروز در استان سیستان و بلوچستان با در نظر گرفتن تمام ابعاد و به‌صورت جامع، مورد پژوهش قرار می‌گیرد.

روش پژوهش

در ابتدا به روش مصاحبه معیارها و زیرمعیارها شناسایی می‌گردد، سپس با استفاده از نرم‌افزار MAX QDA، تحلیل تم و طراحی مدل صورت می‌پذیرد و معیارها و زیر معیارهای شناسایی شده در بخش کیفی، جهت راست آزمایی و رتبه‌بندی از تحلیل عاملی تأییدی و مدل معادلات ساختاری، در نرم‌افزار PLS استفاده می‌شود. جامعه آماری بخش کیفی پژوهش شامل اساتید، کارشناسان و خبرگان حوزه مربوطه می‌باشد و جامعه آماری بخش کمی پژوهش کلیه مددجویان کمیته امام خمینی (ره) شهرستان نیمروز استان سیستان و بلوچستان هستند تشکیل می‌دهد که در بخش کارآفرینی و کسب‌وکار، فعال می‌باشند و در بازه سنی ۲۰ تا ۵۰ سال قرار دارند. طبق آمار گزارش شده ۱۷۱۳۰۰ نفر می‌باشند.

شکل ۱: مدل مفهومی عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل خرد (منبع: یافته‌های تحقیق)

در این مرحله مقوله‌های اصلی ارائه شده حاصل از مفاهیم برآمده از کدهای باز (اولیه)، از حیث مشابهت و هم‌جهت بودن محتوایی، در قالب برجسب‌های مفهومی انتزاعی‌تر کلان بانام مقوله‌های محوری دسته‌بندی می‌شوند؛ در واقع این مقوله‌های اصلی شاکله حقیقی الگوی کدگذاری محوری را تشکیل خواهند داد. درواقع همین مقوله‌های محوری ارائه شده بایستی به صورت شبکه ارتباطی موجه در قالب الگوی کدگذاری محوری چینش شوند تا خروجی مبتنی بر موضوع پژوهش و سؤال‌های پژوهش حاصل گردد. هر یک از مقوله‌ها با توجه به ماهیت محتوایی که دارند، در یک قسمت از الگوی کدگذاری محوری جاگذاری می‌شوند تا در عمل ارتباط

منطقی بین آن‌ها برقرار شود. پرواضح است که جاگذاری هر یک از مقوله‌های اصلی در مدل ارائه شده، بر مبنای منطق کدگذاری محوری تحلیل تم است که در ادامه به طور کامل تشریح شده است.

یافته‌های پژوهش

در ادامه و بر اساس فرمول شانون، فراوانی مقوله‌های اصلی و فرعی عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل خرد آورده شده است.

جدول ۱: عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل خرد

ردیف	بعد اصلی	مقوله‌های اصلی	تعداد مقوله‌های فرعی زیرمجموعه
۱	عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل خرد	عوامل مالی	۱۴
		عوامل اجتماعی	
		عوامل زیست‌محیطی	
		عوامل محیطی	
		عوامل سازمانی	

منبع: یافته‌های پژوهش

بر اساس توضیحات مبسوط ارائه شده مفهوم پایداری مشاغل خرد به‌عنوان مقوله محوری در نظر گرفته شد و سایر مقوله‌ها شناسایی شده، در قالب دسته‌های تعریف شده در تحلیل مضمون (تم) حول آن سامان می‌یابد که در ادامه تشریح می‌گردد:

عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل خرد

به‌منظور استخراج عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل، به داده‌های حاصل از الگوی اکتشافی برآمده از فرآیند کدگذاری‌های سه‌گانه باز، محوری و انتخابی منبعث از مصاحبه‌های عمیق و نیمه ساختارند با خبرگان به‌عنوان داده دسته اول استناد شد و با توجه به پیشینه پژوهش، مورد بازنگری و تعدیل قرار گرفت و در نهایت ۱۴ مقوله فرعی (استقلال مالی، عملکرد بازار، عملکرد مالی، تعاملات اجتماعی، مسئولیت اجتماعی، اعتماد اجتماعی، تولید سبز، مدیریت ضایعات، عوامل سیاسی و قانونی، ویژگی‌های صنعت، فرهنگ سازمان، ساختار سازمان، مدیریت، آموزش و توسعه)، در ۵ مقوله اصلی عوامل مالی، اجتماعی، سازمانی، زیست‌محیطی و محیطی به‌عنوان شاخص‌های اصلی مشخص شدند. در جدول ۲ فرآیند رسیدن به برجسب‌های مفهومی فوق، در قالب کدهای اولیه و مقوله‌های فرعی و اصلی آورده شده است.

جدول ۲: کدهای اولیه و مقوله‌های اصلی و فرعی عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل

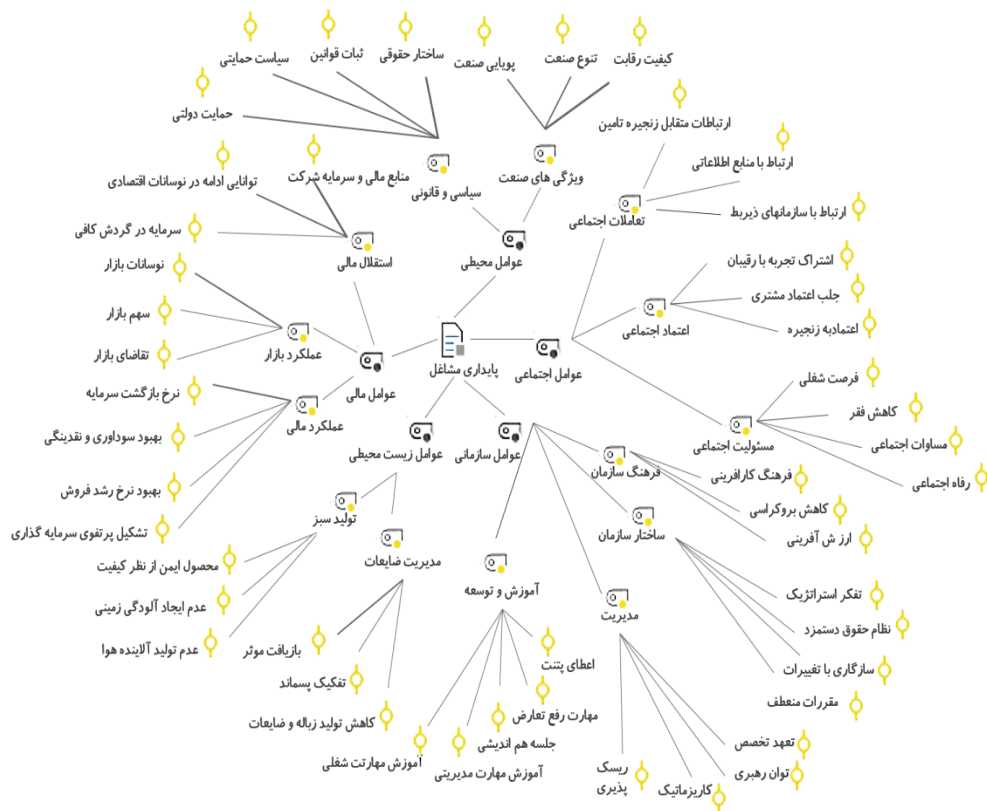
کدهای اولیه	مقوله‌های فرعی	مقوله‌های اصلی	کد محوری
منابع مالی و سرمایه شرکت	استقلال مالی	عوامل مالی	عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل
توانایی ادامه در صورت در نوسانات اقتصادی			
سرمایه در گردش کافی			
نوسانات بازار	عملکرد بازار		
سهام بازار			
تقاضای بازار			
نرخ بازگشت سرمایه	عملکرد مالی		
بهبود سودآوری و نقدینگی			
بهبود نرخ رشد فروش			
تشکیل پرتفوی سرمایه‌گذاری	تعاملات اجتماعی		
ارتباطات متقابل زنجیره تأمین			
ارتباط با منابع اطلاعاتی			
ارتباط با سازمان‌های ذی‌ربط	مسئولیت اجتماعی		
ایجاد فرصت شغلی در منطقه			
کمک به کاهش فقر			
کمک به افزایش سطح رفاه و کیفیت زندگی	اعتماد اجتماعی		
کمک به کاهش شکاف اجتماعی و افزایش مساوات اجتماعی			
اشتراک تجربه با رقبا			
جلب اعتماد مشتری و مصرف‌کننده	تولید سبز		
اعتماد به زنجیره تأمین			
محصول ایمن از نظر کیفی			
عدم ایجاد آلودگی منابع زمینی	مدیریت ضایعات		
عدم آلاینده‌ها			
کاهش تولید زباله و ضایعات			
تفکیک پسماند	عوامل محیطی		
بازیافت مؤثر			
ساختار حقوقی			
ثبات قوانین	عوامل سیاسی و قانونی		
سیاست‌های حمایتی			
حمایت دولت			
تنوع صنعت	ویژگی‌های صنعت		
کیفیت رقابتی			
آشفتگی و پویایی صنعت			

فرهنگ کارآفرینی	فرهنگ سازمان	عوامل ساختاری	
کاهش بوروکراسی			
ارزش آفرینی برای سازمان و مشتری			
مقررات انعطاف پذیر	ساختار سازمان		
سازگاری با تغییرات			
تفکر استراتژیک			
نظام حقوق و دستمزد			
تعهد و تخصص	مدیریت		
توان رهبری			
کاربزماتیک بودن			
ریسک پذیری			
آموزش مهارت‌های شغلی	آموزش و توسعه		
آموزش مهارت‌های مدیریتی			
آموزش مهارت‌های رفع تعارض			
اعطای پنت			
جلسات هم‌اندیشی			

جدول ۳: فراوانی مقوله‌های اصلی عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل خرد اساس معادله شانون

SUM	مقوله اصلی	کد محوری
۲۶۹	عوامل مالی	عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل خرد
۱۶۸	عوامل اجتماعی	
۱۸۹	عوامل محیطی	
۱۲۶	عوامل زیست‌محیطی	
۲۳۱	عوامل سازمانی	

بر اساس جدول ۳، در بین مقوله‌های اصلی «عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل خرد»، عوامل مالی بیشترین تکرار را داشته است و اولویت اول است. پس از آن، عوامل سازمانی، محیطی، اجتماعی و زیست‌محیطی در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

شکل ۲: کدهای اولیه و مقوله‌های اصلی و فرعی عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل خرد (منبع: خروجی نرم افزار MAXQDA)

جدول ۴: فراوانی مقوله‌های فرعی عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل خرد بر اساس معادله شانون

SUM	مقوله فرعی	مقوله اصلی
۱۱۹	استقلال مالی	عوامل مالی
۸۷	عملکرد مالی	
۶۳	عملکرد بازار	
۷۴	تعاملات اجتماعی	عوامل اجتماعی
۵۴	مسئولیت اجتماعی	
۴۹	اعتماد اجتماعی	
۴۸	تولید سبز	عوامل زیست محیطی
۷۸	مدیریت ضایعات	

۱۰۵	عوامل قانونی و سیاسی	عوامل محیطی
۸۴	ویژگی‌های صنعتی	
۵۱	فرهنگ‌سازمانی	عوامل سازمانی
۵۵	ساختار سازمان	
۶۷	مدیریت	
۵۸	آموزش و توسعه	

بر اساس جدول ۴، در بین مقوله‌های فرعی «عوامل مالی مؤثر بر پایداری مشاغل خرد»، استقلال مالی، بیشترین تکرار را داشته است و اولویت اول است. در بین مقوله‌های فرعی «عوامل اجتماعی مؤثر بر پایداری مشاغل خرد»، تعاملات اجتماعی، بیشترین تکرار را داشته است و اولویت اول است. در بین مقوله‌های فرعی «عوامل زیست‌محیطی مؤثر بر پایداری مشاغل خرد»، مدیریت ضایعات، بیشترین تکرار را داشته است و اولویت اول است. در بین مقوله‌های فرعی «عوامل محیطی مؤثر بر پایداری مشاغل خرد»، عوامل قانونی و سیاسی، بیشترین تکرار را داشته است و اولویت اول است. در بین مقوله‌های فرعی «عوامل سازمانی مؤثر بر پایداری مشاغل خرد»، عوامل مدیریتی، بیشترین تکرار را داشته است و اولویت اول است.

کدگذاری انتخابی

کدگذاری انتخابی فرایند یکپارچه‌سازی و بهبود مقوله‌ها است، در این مرحله، نظر به پژوهش در قالب سؤالات اصلی پژوهش که طی فرآیند کدگذاری انتخابی به‌دست‌آمده‌اند، بیان می‌شوند. بر اساس سؤالات و اهداف پژوهش و ترسیم مدل حاصل از کدگذاری محوری، تعداد یک سؤال اصلی و ۵ سؤال فرعی برای پژوهش حاضر مطرح می‌گردد.

✓ سؤال اول: عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل خرد (مددجویان کمیته امداد امام خمینی ره شهرستان نیمروز) کدامند؟

✓ سؤال دوم: عوامل مالی مؤثر بر پایداری مشاغل خرد (مددجویان کمیته امداد امام خمینی ره شهرستان نیمروز) کدامند؟

✓ سؤال سوم: عوامل اجتماعی مؤثر بر پایداری مشاغل خرد (مددجویان کمیته امداد امام خمینی ره شهرستان نیمروز) کدامند؟

✓ سؤال چهارم: عوامل زیست‌محیطی مؤثر بر پایداری مشاغل خرد (مددجویان کمیته امداد امام خمینی ره شهرستان نیمروز) کدامند؟

✓ سؤال پنجم: عوامل محیطی مؤثر بر پایداری مشاغل خرد (مددجویان کمیته امداد امام خمینی ره شهرستان نیمروز) کدامند؟

✓ سؤال ششم: عوامل سازمانی مؤثر بر پایداری مشاغل خرد (مددجویان کمیته امداد امام خمینی ره شهرستان نیمروز) کدامند؟

در جدول ۶۵ آماره‌های توصیفی برای متغیرهای تحقیق آورده شده است.

جدول ۵: آماره‌های توصیفی متغیرهای تحقیق

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار
عوامل مالی	۳۸۴	۳,۹۲	۰,۸۴
عوامل اجتماعی	۳۸۴	۳,۸۳	۰,۷۳
عوامل محیطی	۳۸۴	۳,۷۶	۰,۷۹
عوامل زیست‌محیطی	۳۸۴	۳,۴۷	۰,۷۴
عوامل سازمانی	۳۸۴	۳,۹۱	۰,۸۱

جهت شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل خرد، پس از بررسی پیشینه و مطالعه‌ی تحقیقات انجام‌شده در رابطه با موضوع و مصاحبه‌ها، فهرستی از مؤلفه‌های ارائه‌شده، شناسایی شد. بر اساس شرایط ویژگی‌های جامعه‌ی تحقیق با روش کیفی چارمز در ۵ حوزه‌ی کلی (عوامل مالی، اجتماعی، محیطی، زیست‌محیطی، سازمانی) طبقه‌بندی گردید و این عوامل، در پرسشنامه، مورد آزمون قرار گرفت. برای اعتبارسنجی مؤلفه‌های نهایی در حوزه‌ی مورد مطالعه، در قالب پرسش‌نامه تحقیق در اختیار اعضای ۳۸۴ نفره‌ی نمونه‌ی تحقیق، قرار گرفت و نظرات پاسخ‌دهندگان با تکمیل نمودن این پرسشنامه‌ها در قالب طیف پنج‌گانه‌ی لیکرت، در رابطه با عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل خرد، اخذ شد. جهت تجزیه و تحلیل آماری نتایج به‌دست‌آمده از این پرسشنامه‌ها از آزمون T تک نمونه‌ای، در سطح اطمینان ۹۵٪ استفاده گردید.

همان‌گونه که در جدول (۶) مشاهده می‌شود میانگین نمره غیرمعیارهای عوامل مالی، در گروه نمونه، به‌طور معناداری (سطح معناداری کمتر از ۰,۰۵)، از نمره میانگین استاندارد بالاتر است؛ همچنین مقادیر آماره تی برای تمام موارد بیشتر از ۱,۹۶ گزارش شده، بنابراین می‌توان به مناسب بودن اعتبار محتوای هر زیرمعیار اذعان کرد. برای رتبه‌بندی زیر معیارهای عوامل مالی، از آزمون فریدمن استفاده می‌شود.

جدول ۶: رتبه‌بندی عوامل مالی

عوامل مالی	رتبه	میانگین رتبه
استقلال مالی	۱	۶,۹۴
عملکرد مالی	۲	۶,۵۳
عملکرد بازار	۳	۶,۱۱
Asymp. Sig.		۰,۰۰

با توجه به اینکه سطح معنی‌داری آزمون فریدمن ۰,۰۰ و کمتر از ۰,۰۵ است، بنابراین نتایج رتبه‌بندی مورد تأیید است، در میان غیرمعیارهای عوامل مالی، استقلال مالی اولین و مهم‌ترین شاخص مالی است و پس‌از آن عملکرد مالی و عملکرد بازار در رتبه دوم و سوم قرار دارند.

برای رتبه‌بندی زیر معیارهای عوامل اجتماعی مؤثر بر پایداری مشاغل خرد (مددجویان کمیته امداد امام خمینی ره شهرستان نیمروز)، از آزمون فریدمن استفاده می‌شود، نتایج در جدول (۷) قابل مشاهده است:

جدول ۷: رتبه‌بندی عوامل اجتماعی

عوامل اجتماعی	رتبه	میانگین رتبه
تعاملات اجتماعی	۱	۴,۸۸
مسئولیت اجتماعی	۲	۴,۳۶
اعتماد اجتماعی	۳	۳,۹۷
Asymp. Sig.		۰,۰۰

با توجه به اینکه سطح معنی‌داری آزمون فریدمن، ۰,۰۰ و کمتر از ۰,۰۵ است، بنابراین نتایج رتبه‌بندی مورد تأیید است، در میان غیرمعیارهای عوامل اجتماعی، تعاملات اجتماعی اولین و مهم‌ترین عامل اجتماعی است و پس از مسئولیت و اعتماد اجتماعی در رتبه دوم و سوم قرار دارد.

جدول ۸: رتبه‌بندی عوامل زیست‌محیطی

عوامل زیست‌محیطی	رتبه	میانگین رتبه
تولید سبز	۲	۴,۳۶
مدیریت ضایعات	۱	۵,۴۳
Asymp. Sig.		۰,۰۰

با توجه به اینکه سطح معنی‌داری آزمون فریدمن ۰,۰۰ و کمتر از ۰,۰۵ است، بنابراین نتایج رتبه‌بندی مورد تأیید است، در میان عوامل زیست‌محیطی، مدیریت ضایعات، اولین و مهم‌ترین معیار عوامل زیست‌محیطی است و پس‌از آن تولید سبز، در رتبه دوم قرار دارند. برای رتبه‌بندی زیر معیارهای عوامل محیطی مؤثر بر پایداری مشاغل خرد (مددجویان کمیته امداد امام خمینی ره شهرستان نیمروز)، از آزمون فریدمن استفاده می‌شود، نتایج در جدول (۱۰) قابل مشاهده است:

جدول ۹: رتبه‌بندی عوامل محیطی

عوامل محیطی	رتبه	میانگین رتبه
عوامل سیاسی و قانونی	۱	۴,۷۳
ویژگی‌های صنعت	۲	۴,۵۱
Asymp. Sig.		۰,۰۰

با توجه به اینکه سطح معنی‌داری آزمون فریدمن، ۰,۰۰ و کمتر از ۰,۰۵ است، بنابراین نتایج رتبه‌بندی مورد تأیید است، در میان غیرمعیارهای عوامل محیطی، عوامل سیاسی و قانونی اولین و مهم‌ترین عامل محیطی است و پس‌از آن ویژگی‌های صنعت در رتبه دوم قرار دارد. برای رتبه‌بندی زیر معیارهای عوامل سازمانی مؤثر بر پایداری مشاغل خرد (مددجویان کمیته امداد امام خمینی ره شهرستان نیمروز)، از آزمون فریدمن استفاده می‌شود، نتایج در جدول (۱۰) قابل مشاهده است:

جدول ۱۰: رتبه‌بندی عوامل سازمانی

عوامل مالی	رتبه	میانگین رتبه
فرهنگ سازمانی	۴	۳,۴۹
ساختار سازمانی	۳	۴,۶۸
مدیریت	۱	۵,۲۷
آموزش و توسعه	۲	۵,۰۳
Asymp. Sig.		*,**

با توجه به اینکه سطح معنی‌داری آزمون فریدمن، $0,00$ و کمتر از $0,05$ است، بنابراین نتایج رتبه‌بندی مورد تأیید است، در میان غیرمعیاریهای عوامل ساختاری، عامل مدیریت اولین و مهم‌ترین عامل ساختاری است و پس‌از آن آموزش و توسعه، ساختار و فرهنگ سازمانی در رتبه دوم، سوم و چهارم قرار دارد. برای رتبه‌بندی عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل خرد (مددجویان کمیته امداد امام خمینی ره شهرستان نیمروز)، از آزمون فریدمن استفاده می‌شود، نتایج در جدول (۱۱) قابل مشاهده است:

جدول ۱۱: رتبه‌بندی عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل

عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل	رتبه	میانگین رتبه
عوامل مالی	۱	۵,۷۳
عوامل اجتماعی	۴	۴,۵۶
عوامل محیطی	۳	۵,۰۱
عوامل زیست‌محیطی	۵	۴,۳۲
عوامل سازمانی	۲	۵,۳۸
Asymp. Sig.		*,**

با توجه به اینکه سطح معنی‌داری آزمون فریدمن $0,00$ و کمتر از $0,05$ است، بنابراین نتایج رتبه‌بندی مورد تأیید است، در میان عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل خرد (مددجویان کمیته امداد امام خمینی ره شهرستان نیمروز)، عوامل مالی اولین و مهم‌ترین عامل مؤثر بر پایداری مشاغل خرد (مددجویان کمیته امداد امام خمینی ره شهرستان نیمروز) است و پس‌از آن عوامل سازمانی، محیطی، اجتماعی و زیست‌محیطی، در رتبه دوم و سوم و چهارم و پنجم قرار دارند. در این راستا پیشنهادات ذیل می‌تواند راه‌گشا باشد:

- ✓ جمع‌آوری، تحلیل و ارائه اطلاعات و روند بازار مصرف در وضع موجود و سناریو برای پیش‌بینی آینده
- ✓ ایجاد مرکز مشاوره کسب‌وکار و کمک گرفتن از متخصصین
- ✓ برگزاری جلسات هم‌اندیشی
- ✓ حمایت دولت از کسب‌وکارها در حوزه دریافت اقساط و ارائه تسهیلات
- ✓ برنامه‌ریزی آموزشی باهدف ایجاد نیروی متخصص و آگاه به شرایط بحرانی
- ✓ ارائه تسهیلات کم‌بهره با افزایش زمان بازپرداخت باهدف حمایت از کسب‌وکارها
- ✓ توجه به نیازهای مشتری و مشتری مداری برای حفظ سطح فروش

منابع فارسی:

- ۱- ابراهیمی، س، (۱۳۹۷)، بررسی رابطه تاب آوری کارآفرینان با تداوم کسب و کار، دوازدهمین کنگره ملی پیشگامان پیشرفت، تهران.
- ۲- باورصاد، ب و گنجی زیتونی، پ، (۱۴۰۰). انواع پایداری کسب و کار، دومین همایش ملی و اولین همایش بین المللی پایداری کسب و کار، اهواز.
- ۳- بلالی شهواری، س،، یعقوبی، ن.م، وفادار، م. (۱۳۹۸). واکاوی، اولویت بندی و ارائه الگوی شایستگی‌های محوری مدیران (مورد مطالعه: ادارات تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان سیستان و بلوچستان)، پژوهش‌های مدیریت عمومی، ۱۲(۴۵): ۱۰۹-۱۳۴.
- ۴- پیغان، و،، یعقوبی، ن.م، کیخا، ع. (۱۴۰۱). شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر حکمرانی خوب با رویکرد توسعه پایدار، پژوهش‌های مدیریت عمومی، ۱۵(۵۵): ۹۳-۱۲۳.
- ۵- جعفری صمیمی، ا،، یحیی زاده فر، م، آقاجانی، ح،، کریمی س.م. (۱۳۹۲). جایگاه بیمه در پایداری کسب و کارهای خرد: شواهدی تجربی از کسب و کارهای کوچک ایجادشده توسط صندوق مهر امام رضا (ع)، پژوهشنامه بیمه (صنعت بیمه)، ۲۸(۱): ۵۷-۷۸.
- ۶- حجی، ر و پاسبانی، م. (۱۳۸۶). طراحی مدل خوشه صنعتی برای صنایع کوچک و متوسط تولیدکننده قطعات خودرو (مطالعه موردی استان آذربایجان شرقی) علوم مدیریت، ۱(۲): ۳۲-۴.
- ۷- حیدری، م.ر و علیمزادی، م، (۱۳۹۵)، نقش بازاریابی بر پایداری مشاغل خرد ایجاد شده از محل تسهیلات کمیته امداد امام خمینی (ره) از دیدگاه کارشناسان اشتغال کمیته، کنفرانس ملی دانش و فناوری روانشناسی، علوم تربیتی و جامع روانشناسی ایران، تهران.
- ۸- رادمنش، ط، ملایی توانی، ع.ر. (۱۳۹۸). تأثیر طبقه و سرمایه‌ی موروثی بر تداوم کسب‌وکار خانوادگی: مطالعه‌ی موردی کسب‌وکار خانواده‌ی خجسته. تحقیقات تاریخی/اجتماعی. ۹(۱): ۱۴۹-۱۷۱.
- ۹- رزمجو، م، و مقصودی، ط. (۱۳۹۸). سازه‌های مؤثر بر پایداری کسب‌وکارهای خرد ایجادشده توسط مددجویان کمیته امداد امام خمینی. شاخص کارآفرینی، ۴(۱۴): ۹۳-۱۱۰.
- ۱۰- سعادت، ا و دانش زاده، م، (۱۳۹۶). شناسایی و رتبه بندی عوامل مؤثر بر پایداری کسب و کار در طبقات مشاغل خرد (مطالعه موردی کمیته امداد امام خمینی (ره) استان مازندران)، سومین کنفرانس سالانه مدیریت و اقتصاد کسب و کار، تهران.
- ۱۱- شرفی، ل، رضائی، ر، میرکزاده، ع.ا، کرمی‌دهکردی، ا. (۱۳۹۸). طراحی مدل پایداری کسب‌وکارهای کوچک و متوسط کشاورزی در استان کرمانشاه، پژوهش‌های ترویج و آموزش کشاورزی، ۱۲(۲): ۱۱-۲۴.
- ۱۲- طالقانی، م، حسن زاده، ع، و فروزانفر، ا. (۱۳۹۹). شناسایی و اولویت بندی عوامل مؤثر بر پایداری مشاغل ایجاد شده توسط کارآفرینان در صندوق کار آفرینی امید استان گیلان با تأکید بر نقش بیمه. مدیریت تبلیغات و فروش (رهیافتی در مدیریت بازرگانی)، ۱(۴): ۶۸-۸۵.
- ۱۳- علیپور، ح و میر احمدی، م، (۱۳۹۶)، راهبردهای اثربخش جهت تداوم پذیری بر فضای کسب و کار، دهمین کنفرانس بین المللی حسابداری و مدیریت و هفتمین کنفرانس کارآفرینی و نوآوری‌های باز، تهران.

- ۱۴- قدیری، س و صالحیان، م. (۱۳۹۸). پیش‌بینی تنظیم شناختی هیجان و بهزیستی روان‌شناختی بر عملکرد ورزشی ورزشکاران حرفه‌ای و نیمه‌حرفه‌ای، *مطالعات روان‌شناسی ورزشی*، ۲۹: ۱۷۰-۱۵۱.
- ۱۵- کلایی، ا. (۱۳۹۹). مدلسازی عوامل مؤثر بر پایداری مدل‌های کسب و کار، *پژوهش‌های مدیریت عمومی*، ۱۳(۴۷): ۱۱۱-۱۳۴.
- ۱۶- مقصودی، ط. (۱۳۹۶). شناسایی عوامل مؤثر بر پایداری کسب‌وکارهای خرد در بخش کشاورزی استان خوزستان، *پژوهش‌های ترویج و آموزش کشاورزی*، ۱۰(۲): ۱۱-۲۰.

References:

- Ghaffari Moghadam, Z., Moradi, E., Hashemi Tabar, M., Sardar Shahraki, A. (2023). Developing a Bi-level programming model for water allocation based on Nerlove's supply response theory and water market, *Environment, Development and Sustainability*, 25(6): 5563-5689.
- Jinyun Sun, Vladislav Maksimov, Stephanie Lu Wang, Yadong Luo, (2020). Developing compositional capability in emerging-market SMEs" *Journal of World Business*.
- Mahboobi M, Bagheri M, Abdollahzade G. Diagnosing of the Micro and Home Enterprises Plans of the Imam Khomeini Relief Committee in Golestan Province. *Socialworkmag* 2019; 8 (2):24-32.
- Mahboobi M, Kianoosh P, Abedisarvestani A. Barriers to Empowering Clients in Agricultural Employment Plans of the Imam Khomeini Relief Committee in Golestan Province. *Socialworkmag* 2018; 7 (1):46-55.
- Nebojsa S. Davcik, Silvio Cardinali, Piyush Sharma, Elena Cedrola, 2020. Exploring the role of international R&D activities in the impact of technological and marketing capabilities on SMEs' performance" *Journal of Business Research*.
- Nora Sadiku-Dushia, Léo-Paul Danab,, Veland Ramadania, (2020). Entrepreneurial marketing dimensions and SMEs performance" *Journal of Business Research*, 100(2019) 86-99.
- Rakhshani, B., Sardar Shahraki, A., Aliahmadi N. (2021). Cooperative business development problems in sistan region villages. *Co-Operation and Agriculture*. 10(38): 211-239.
- Sheykholeslami A, Ghamari Kivi H, Mohammadi N. The Effectiveness of Cognitive Self-Compassion on Perceived Self-Efficacy of Women Headed Households; Whom Were Covered by Imam Khomeini Relief Foundation. *Socialworkmag* 2016; 5 (2):13-19.